

lijks plastisch effect sorteerde. Wat deze eigenschappen betreft stond het Hudighuis nog dicht bij het pand van de Nederlandsche Handel-Maatschappij dat echter in zijn detaillering nog duidelijk historiserend was.

We zien dus dat Van Nieuwenhuyzen in de tussenliggende vijf jaren zijn bouwwijze vergaand heeft weten te veranderen: met als uitgangspunt de achttiende-eeuwse vormen van de Nederlandsche Handel-Maatschappij komt hij via het Hudighuis met zijn wat stugge combinatie van vormen tot de blokvormige abstractie van de Nationale. Het sterkst is echter de gewonnen plastische rijkdom, die geresulteerd heeft in een omhoog strevende architectuur. We zouden hier een verbinding kunnen leggen met de Art Déco in welke 'stijl' (zeer lastig te definiëren⁴¹), de uitdrukking van beweging een belangrijk motief is⁴²), een motief dat het sterkst naar voren kwam bij de wolkenkrabbers van New York⁴³).

Het is nu interessant na te gaan of de gesignaleerde stijlverschuiving zich ook in het interieur van de besproken panden heeft voorgedaan. Eerst zal daartoe het interieur van het Assurantiehuis aan bod komen. Men kwam het binnen via een traphal die voorzien was van groene tegels die waarschijnlijk door de Porceleyne Fles gemaakt waren⁴⁴). Ook in de nu volgende, centrale hal waren dergelijke tegels gebruikt; het fraaiste element hier echter was het glas-in-lood-raam in het plafond, dat door het personeel geschonken was⁴⁵). Deze centrale hal gaf direct toegang tot alle verschillende afdelingen, onder andere de opmerkelijk goed bewaard gebleven bestuursruimten.

De tussenwanden die hier gebruikt waren, bestonden uit een lichte stijl- en regelconstructie van staal bezet met glas in bronzen roeden of uit panelen van teakhout, waarin deuren en kasten nauwelijks onderscheidbaar waren opgenomen, alles tot meer dan manshoogte zeer verzorgd en sober gedetailleerd. Zelfs de bronzen haard, die Art Déco trekken vertoonde en omlijst werd door een groene natuursteensoort, was nog aanwezig. Boven de lambrizering was een tussen hardhouten latten gespannen wandbekleding aangebracht, die ook nog uit de bouwtijd dateerde. De wanden konden zo licht uitgevoerd worden omdat het gebouw een betonskelet bezat dat waar het in zicht kwam, nl. bij de kolommen en het plafond, afgestuct was. De vloeren van eikehout met visgraatmotief waren opgelegd op eiken balkjes, waardoor het contactgeluid door lopen verminderd werd.

De andere - te verhuren - verdiepingen die niet rond een hal